

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ

മഹർഷി വേദവ്യാസപ്രണീതം ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം
॥ ചതുർഥസ്കന്ധേ ഷോഡശോധ്യായഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ
ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം
॥ ചതുർഥസ്കന്ധേ ഷോഡശോധ്യായഃ ॥

മൈത്രേയ ഉവാച
ഇതി ബ്രുവാണം നൃപതിം ഗായകാ മുനിചോദിതാഃ |
തുഷ്ടുവുസ്തുഷ്ടമനസസ്തദ്വാഗമൃതസേവയാ ॥ 1 ॥

നാലം വയം തേ മഹിമാനുവർണനേ
യോ ദേവവർയോവതന്താര മായയാ |
വേനാംഗജാതസ്യ ച പൗരുഷാണി തേ
വാചസ്പതീനാമപി ബഭ്രുമുർധിയഃ ॥ 2 ॥

അമാപുരാദശ്രവസഃ പൃഥോർഹരേഃ
കലാവതാരസ്യ കഥാമൃതാഭ്യതാഃ |
യഥോപദേശം മുനിഭിഃ പ്രചോദിതാഃ
ശ്ലൌഘ്യാനി കർമാണി വയം വിതൻമഹി ॥ 3 ॥

ഏഷ ധർമഭൃതാം ശ്രേഷ്ഠോ ലോകം ധർമേന്ദ്രനുവർത്തയൻ |
ഗോപ്താ ച ധർമസേതുനാം ശാസ്താ തത്പരിപന്നമിനാം ॥ 4 ॥

ഏഷ വൈ ലോകപാലാനാം ബിഭർത്യേകസ്തന്നു തനുഃ |
കാലേ കാലേ യഥാഭാഗം ലോകയോരുഭയോർഹിതം ॥ 5 ॥

വസു കാല ഉപാദത്തേ കാലേ ചായം വിമുഞ്ചതി |
സമഃ സർവേഷു ഭൂതേഷു പ്രതപൻ സൂര്യവദ്വിഭുഃ ॥ 6 ॥

തിതിക്ഷത്യക്രമം വൈന്യ ഉപർയാക്രമതാമപി |
ഭൂതാനാം കരുണഃ ശശ്വദാർതാനാം ക്ഷിതിവൃത്തിമാൻ || 7 ||

ദേവ്യവർഷത്യസൗ ദേവോ നരദേവവപുർഹരിഃ |
കൃഷ്ണപ്രാണാഃ പ്രജാ ഹ്യേഷ രക്ഷിഷ്യത്യഞ്ജസേന്ദ്രവത് || 8 ||

ആപ്യായയത്യസൗ ലോകം വദനാമൃതമൂർതിനാ |
സാനുരാഗാവലോകേന വിശദസ്ഥിതചാരുണാ || 9 ||

അവ്യക്തവർത്തൈഷ നിഗുഢകാർയോ
ഗംഭീരവേധാ ഉപഗുപ്തവിത്തഃ |
അനന്തമാഹാത്മ്യഗുണൈകധാമാ
പൃഥുഃ പ്രചേതാ ഇവ സംവൃതാത്മാ || 10 ||

ദുരാസദോ ദുർവിഷഹ ആസന്നോഽപി വിദൂരവത് |
നൈവാഭിഭവിതും ശക്യോ വേനാരൺയുത്ഥിതോഽനലഃ || 11 ||

അന്തർബഹിശ്ച ഭൂതാനാം പശ്യൻ കർമാണി ചാരണൈഃ |
ഉദാസീന ഇവാധ്യക്ഷോ വായുരാത്മേവ ദേഹിനാം || 12 ||

നാദണ്ഡ്യം ദണ്ഡയത്യേഷ സുതമാത്മദ്വിഷാമപി |
ദണ്ഡയത്യാത്മജമപി ദണ്ഡ്യം ധർമപഥേ സ്ഥിതഃ || 13 ||

അന്യാപ്രതിഹതം ചക്രം പൃഥ്വാരാമാനസാചലാത് |
വർത്തതേ ഭഗവാനർകോ യാവത്തപതി ഗോഗണൈഃ || 14 ||

രഞ്ജയിഷ്യതി യൽലോകമയമാത്മവിചേഷ്ടിതൈഃ |
അഥാമുമാഹു രാജാനം മനോരഞ്ജനകൈഃ പ്രജാഃ || 15 ||

ദൃഢവ്രതഃ സത്യസന്ധോ ബ്രഹ്മണയോ വൃദ്ധസേവകഃ |
ശരൺയഃ സർവഭൂതാനാം മാനദോ ദീനവത്സലഃ || 16 ||

മാതൃഭക്തിഃ പരസ്ത്രീഷു പത്യാമർധ ഇവാത്മനഃ |
പ്രജാസു പിതൃവത്സ്മിഗ്ധഃ കിങ്കരോ ബ്രഹ്മവാദിനാം || 17 ||

ദേഹിനാമാത്മവത്പ്രേഷ്ഠഃ സുഹൃദാം നന്ദിവർധനഃ |
മുക്തസംഗപ്രസംഗോഽയം ദണ്ഡപാണിരസാധുഷു || 18 ||

അയം തു സാക്ഷാദ്ഭഗവാംസ്തർയധീശഃ
കൂടസ്ഥ ആത്മാ കലയാവതീർണ്ണഃ |
യസ്മിന്നവിദ്യാരചിതം നിരർഥകം
പശ്യന്തി നാനാത്വമപി പ്രതീതം || 19 ||

അയം ഭൂവോ മണ്ഡലമോദയാദ്രേ -
ർഗോപ്തൈകവീരോ നരദേവനാഥഃ |
ആസ്ഥായ ജൈത്രം രഥമാത്തചാപഃ
പര്യസ്യതേ ദക്ഷിണതോ യഥാർകഃ || 20 ||

അസ്മൈ നൃപാലാഃ കില തത്ര തത്ര
ബലിം ഹരിഷ്യന്തി സലോകപാലാഃ |
മംസ്യന്ത ഏഷാം സ്ത്രിയ ആദിരാജം
ചക്രായുധം തദ്യശ ഉദ്ധരന്ത്യഃ || 21 ||

അയം മഹീം ഗാം ദുദുഹേഽധിരാജഃ
പ്രജാപതിർവൃത്തികരഃ പ്രജാനാം |
യോ ലീലയാദ്രീൻ സ്വശരാസകോട്ടാ
ഭിന്നൻ സമാം ഗാമകരോദ്യമേന്ദ്രഃ || 22 ||

വിസ്ഫുർജയന്നാജഗവം ധനുഃ സ്വയം
യദാചരത്ക്ഷമമവിഷഹ്യമാജൗ |
തദാ നിലിത്യുർദിശി ദിശ്യസന്തോ
ലാംഗുലമുദ്യമ്യ യഥാ മൃഗേന്ദ്രഃ || 23 ||

ഏഷോദ്വൈതമേധാഞ് ശതമാജഹാര
 സരസ്വതീ പ്രാദുരഭാവി യത്ര |
 അഹാരഷീദ്യസ്യ ഹയം പുരന്ദരഃ
 ശതക്രതുശ്ചരമേ വർത്തമാനേ || 24 ||

ഏഷ സ്വസ്ഥമോപവനേ സമേത്യ
 സനത്കുമാരം ഭഗവന്തമേകം |
 ആരാധ്യ ഭക്ത്യാ ലഭതാമലം തജ് -
 ജ്ഞാനം യതോ ബ്രഹ്മ പരം വിദന്തി || 25 ||

തത്ര തത്ര ഗിരസ്താസ്താ ഇതി വിശ്രുതവിക്രമഃ |
 ശോഷ്യത്യാത്മാശ്രിതാ ഗാമാഃ പൃഥുഃ പൃഥുപരാക്രമഃ || 26 ||

ദിശോ വിജിത്യാപ്രതിരുദ്ധചക്രഃ
 സ്വതേജസോത്പാടിതലോകശൽയഃ |
 സുരാസുരേന്ദ്രൈരുപഗീയമാന -
 മഹാനുഭാവോ ഭവിതാ പതിർഭുവഃ || 27 ||

|| ഇതി ശ്രീമദ്ഭാഗവതേ മഹാപുരാണേ പാരമഹംസ്യാം സംഹിതായാം
 ചതുർഥസ്കന്ധേ ഷോഡശോധ്യായഃ ||